

Správy – Reports

Seminár pri príležitosti životného jubilea prof. Ing. Rudolfa Šályho, DrSc.

V máji 2012 oslávil významné životné jubileum, osemdesiatpäť rokov, prof. Ing. Rudolf Šály, DrSc., ktorý pôsobil na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene (predtým Vysoká škola lesnícka a drevárska), a ktorý výrazným spôsobom ovplyvnil jej vývoj a smerovanie. Pri tejto príležitosti pripravila Katedra prírodného prostredia Lesníckej fakulty na čele s prof. Ing. Jaroslavom Škvareninom, CSc., seminár s názvom *Vplyv monokultúr lesných drevín na pôdu* rámčujúci odborný vklad profesora Šályho do problematiky a venovaný jeho životu a dielu. Podujatia sa zúčastnilo viacero domácich a zahraničných odborní-

kov a akademických funkcionárov. Súputníkov, kolegov i bývalých žiakov. Prvý jubilanta pozdravil doc. Dr. Ing. Viliam Pichler dekan Lesníckej fakulty TU vo Zvolene, ktorý mu zablahoželal k sviatku a v krátkom expozé vyzdvihol jeho talent, výkonnosť a dôkladnosť vedca. K dekanovi LF sa pridali rektor TU vo Zvolene prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., ktorý vyzdvihol organizátorský vklad profesora ako akademického funkcionára, ktorým sa významne pričínili o rozvoj Lesníckej fakulty a celej Vysoké školy lesníckej a drevárskej, dnes Technickej univerzity vo Zvolene. Rektor spomenul aj svoje študentské skúsenosti s jubilantom, ktorý bol, podľa jeho slov prísny pedagógom, ktorý študentov viedol k pracovitosti a poctivému štúdiu. Rektor potom ešte raz zablahoželal profesorovi Šálymu a odovzdal mu Ďakovný list Technickej univerzity vo Zvolene. Ku blahoželajúcim sa pripojil dekan Fakulty ekológie a environmentalistiky doc. Ing. Branko Slobodník, PhD., ktorý sa vo svojom gratulačnom príhovore tiež vrátil do študentských čias a spomínal na pedagogické majstrovstvo i rozsah a hĺbku sprostredkovaných poznatkov. Poďakoval jubilantovi, aj v mene iných jeho študentov, za to ako pozitívne im vstúpil do životov a formoval ich profesionálnu dráhu. Životu a dielu profesora Šályho sa vo svojom vystúpení venoval prof. Ing. Rudolf Midriak, DrSc. S hlavným referátom venovaným vplyvom rastlínstva a najmä drevín na pôdu vystúpil sám jubilant. Jeho výklad vývoja pestovania drevín so špecifickou orientáciou na smrečiny reflektoval vedecké výskumy nim obsiahnuté v publikovanej literatúre, v ktorých rezonoval odpor proti pestovaniu monokultúr smrekťa, ako to jubilant sám formuloval odpor proti „smrekománii“. Jeho prednášku doplnil prof. Ing. Emil Klimo, DrSc. z Mendlovej zemiedelskej univerzity v Brne poznatkami o zmenách pomerov živín, zmenách v pôdnych pomeroch v jednotlivých vrstvách získanými výskumom na experimentálnych plochách v Čechách. Odborné prednášky neostali bez odozvy medzi prítomnou odbornou verejnosťou. Nakoniec taká koncentrácia vedeckých kapacít aká sa pri príleži-

losti jubilea profesora Šályho zišla nemohla nevyprodukovať inú ako rozsiahlu a chvíľami až vášnivú diskusiu k témam lesníckych vied.

Jubilant bol a aj je jedným z popredných osobností slovenského pôdoznanectva, lesníctva, vedy a vysokého školstva nielen na Slovensku, ale aj na medzinárodnej úrovni. Počas vyše 40-ročného pôsobenia vo VŠLD a dnešnej TU odovzdával svoje teoretické vedomosti a praktické skúsenosti v rámci predmetu *Pedológia* stovkám študentom LF a FEE. Vychoval 14 vedeckých aspirantov, z ktorých dnes sú už traja profesormi a traja docentmi.

Vysoko hodnotená je jeho vedecká činnosť, v rámci ktorej riešil niekoľko vážnych, aktuálnych a veľmi zaujímavých problémov. Hlavné okruhy jeho odbornej spôsobilosti boli:

- Otázky vplyvu ihličnatých monokultúr a výmladkových lesov na pôdu. Išlo hlavne o rýchlosť týchto procesov. Prof. Šály sa pričínili o presadenie tých názorov, ktoré viedli k návrhom na premenu smrečím na zmiešané porasty.
- Problematika genézy a klasifikácie pôd – táto činnosť viedla k vypracovaniu slovenskej klasifikácie z r. 2000. Prof. Šály bol predsedom komisie, ktorá v r. 1997 – 1999 túto klasifikáciu pripravila.
- Otázky soliflukcie a pleistocénnych procesov – jeho myšlienka „z čoho“ (a nie na čom) vznikla pôda, znamená novú kvalitu poznania v pôdoznanectve.
- Detailné štúdium jednotlivých zložiek pôdy (ílové nerasty, kremeň, humusové látky, alofány) – viedlo k zavedeniu andozemí medzi naše pôdy a k dôkladnejšiemu poznaniu našich pôd.
- Problematika pôd lesných škôlok, hnojenia a vylepšovania pôd. Výsledky svojej vedeckovýskumnej práce uverejnil v 6 knižných publikáciách, v 98 pôvodných vedeckých a v 41 odborných prácach. Knihy ako *Hlavné typy lesných pôd na Slovensku*, *Pôda – základ lesnej produkcie*, či *Svahoviny a pôdy Západných Karpát* sa stali priekopníckymi prácami v tejto oblasti pôsobenia. Jeho práce našli výraznú odozvu u mnohých pôdoznancoch, lesníkov, ekológov, čo sa prejavilo aj v citačnom ohlase (650 citácií do r. 2005).

Dôkazmi mnohostrannej aktivity, úspešnej vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti sú početné uznania a vyznamenania, z ktorých uvedme aspoň – Zahraničný člen VOP Moskva, Predseda lesníckej skupiny ISSS Rím, Zaslúžilý pracovník školstva MŠ Bratislava, Zlatá medaila ČSAPV Praha, Zlatá medaila SAPV Bratislava, Cena TU Zvolen a mnohé ďalšie.

Touto cestou by sme chceli profesorovi Šálymu do ďalších rokov zaželať najmä dobré zdravie, veľa šťastia, životného optimizmu a spokojnosti ako v rodinnom kruhu, tak aj pri jeho stále aktívnej odbornej a vedeckej práci.

JAROSLAV ŠKVARENINA, PETER GAŠPERAN, ERIKA GÖMÖRYOVÁ
Technická univerzita vo Zvolene, Lesnícka fakulta
T. G. Masaryka 24, SK – 960 53 Zvolen